

FAQ

Collectieve zonnestroominstallatie op het dak van de VvE

Veel VvE's en hun leden zouden graag hun energievoorziening willen verduurzamen en zelf duurzame stroom willen opwekken. Stichting Kennemer Energie heeft daarom in opdracht van de gemeente Haarlem een model ontwikkeld waarin de leden van VvE's vrijwillig op een eenvoudige manier mee kunnen doen aan een collectieve zonnestroominstallatie die op hun gezamenlijke dak duurzame energie produceert.

Waarom een collectief zonnestroomdak voor een VvE?

Veel VvE's hebben grote daken, die uitstekend geschikt zijn voor zonnepanelen. In tegenstelling tot bijvoorbeeld zonnepanelen op een eengezinswoning is het vaak heel kostbaar of soms onmogelijk om individuele appartementen direct op een zonnestroominstallatie op het dak van hun VvE aan te sluiten. Een collectief zonnestroomdak is dan een uitstekend alternatief.

Hoe werkt een collectief zonnestroomdak?

Bij een collectief zonnestroomdak zijn er meerdere modellen:

Bij **model 1**, dat gebruik maakt van de **postcoderoosregeling (PCR)** gaat de opgewekte energie niet direct naar de woningen van de VvE-leden maar wordt deze via een aparte netaansluiting aan een energieleverancier geleverd. Deze levert de stroom vervolgens weer door aan de leden van de VvE, die door te investeren in zonnestroomdelen een aandeel hebben genomen in de collectieve zonnestroominstallatie op het dak. Doordat energie die op deze manier wordt opgewekt, gedurende 15 jaar is vrijgesteld van energiebelasting, betalen VvE-leden die financieel deelnemen aan het collectieve zonnestroomdak hiervoor geen energiebelasting.

Minder vaak wordt een collectief zonnestroomdak op een VvE gerealiseerd met **model 2**, waarbij gebruik wordt gemaakt van **SDE++ subsidie**. De VvE neemt hierbij zelf (zoveel mogelijk) de opgewekte stroom af – bijvoorbeeld voor collectieve voorzieningen – en ontvangt een bepaald bedrag per opgewekte kWh gedurende 15 jaar zowel voor de stroom die direct zelf gebruikt wordt als voor de stroom, die 'overblijft' en aan het net wordt geleverd. De individuele leden van de VvE nemen de stroom dus niet af maar besparen wel op energiekosten van de collectieve voorzieningen. Voorwaarde voor dit tweede model is dat de VvE over een zogeheten grootverbruikersaansluiting beschikt. In de praktijk is dit alleen bij hele grote VvE's het geval.

Tot slot is er **model 3** ('**achter de meter**' of '**saldere**n'). Het is in sommige gevallen mogelijk om het dak te verkavelen, zodat een lid van de VvE zonnepanelen kan plaatsen op zijn of haar eigen kavel. De betreffende VvE-leden hebben dan een eigen installatie (panelen, omvormer, bekabeling, etc.) die wordt aangesloten op (of beter gezegd achter) de eigen meter. Deze oplossing wordt soms gebruikt in kleine VvE's en is relatief kostbaar. Omdat er sprake is van meerdere kleinere installaties, is dit feitelijk geen collectief zonnestroomdak.

Hoeveel zelf opgewekte stroom krijgt elke deelnemer?

De beantwoording van de vraag hoeveel zelf opgewekte stroom een individuele bewoner/deelnemer krijgt wanneer gebruik wordt gemaakt van het eerste model (PCR), hangt af van het aantal aandelen (certificaten) dat hij of zij in de installatie heeft. Deze aandelen worden bij een zonnestroomdak ook

wel zonnestroomdelen genoemd. Hoe groter het aantal zonnestroomdelen van de zonnestroominstallatie, hoe groter de hoeveelheid zelf opgewekte energie die u als bewoner krijgt geleverd en hoe minder energiebelasting u betaalt.

Bij model 2 (SDE++) krijgen de individuele VvE-leden geen zonnestroom, maar wordt de opgewekte energie gebruikt om de kosten voor de collectieve voorzieningen (liften, verlichting gemeenschappelijke ruimtes, elektrische installaties, etc.) te verlagen.

Bij model 3 ('achter de meter' of salderen), bepaalt u de hoeveelheid opgewekte zonnestroom zelf met de omvang van uw eigen zonnestroominstallatie op het dak van de VvE.

Wat kost het om mee te doen?

De kosten om mee te doen bij een collectief zonnestroomdak volgens model 1 (PCR) zijn afhankelijk van het aantal zonnestroomdelen dat u aanschaft. Een zonnestroomdeel is jaarlijks gemiddeld (afhankelijk van de hoeveelheid zon) goed voor zo'n 220 à 235 kWh opgewekte zonnestroom. Gebruikt u jaarlijks bijvoorbeeld 1.600 kWh, dan hebt u het leeuwendeel gedekt met 6 zonnestroomdelen. Meedoen kan al vanaf 1 zonnestroomdeel. U blijft voor het deel van de stroom dat niet met zonnestroomdelen wordt opgewekt het reguliere tarief betalen.

Zonnestroomdelen kosten gemiddeld eenmalig ca. 300 euro per stuk. De investering in zonnestroomdelen wordt binnen 10 jaar terugverdiend.

Bij model 2 (SDE++) zijn de kosten en opbrengsten volledig voor de VvE en dit is dus sterk afhankelijk van het bruikbare oppervlak van het dak.

Bij model 3 ('achter de meter' of salderen) zijn de kosten en opbrengsten volledig voor het individuele lid van de VvE en die kan zelf bepalen hoe groot zijn zonnestroominstallatie wordt. Uiteraard moet dit afgestemd worden met de andere leden van de VvE.

Ben ik als bewoner verplicht om mee te doen?

Nee, meedoen aan een collectief zonnestroomdak volgens model 1 (PCR) op uw VvE is niet verplicht. Als u niet meedoet, betaalt u ook niet mee. De kosten worden volledig gedragen door medebewoners en eventuele omwonenden die wel meedoen.

Afhankelijk van de situatie ontvangt de VvE een vergoeding voor het ter beschikking stellen van het dak of krijgt deze gratis een aandeel (in de vorm van zonnestroomdelen) in de zonnestroominstallatie. Hiermee kunnen – zonder investering – collectieve voorzieningen zoals lift of verlichting voortaan van goedkope groene energie worden voorzien. Aangezien de VvE hierdoor meer financiële middelen in kas overhoudt, profiteren via deze methode ook leden van de VvE die niet deelnemen aan het collectieve zonnestroomdak.

Bij model 2 (SDE++) geldt dat dit volledig valt binnen de besluitvorming zoals die geldt binnen uw VvE.

Bij model 3 ('achter de meter' of salderen) zullen hierover afspraken gemaakt moeten worden binnen de VvE. Als die individuele zonnestroominstallaties eenmaal op het dak liggen, zullen ze naar verwachting niet binnen 20 jaar verwijderd of veranderd worden.

Kan ik tussentijds zonnestroomdelen bijkopen of verkopen?

Ja, wanneer tussentijds uw stroomverbruik significant verandert, kunt u bij model 1 (PCR) uw zonnestroomdelen aan iemand anders aanbieden of extra bijkopen. Voorwaarde is wel dat iemand anders ze tegen de dan geldende waarde wil overnemen/aanbieden. Op soortgelijke wijze kunnen bewoners die nu niet mee (willen) doen aan de zonnestroominstallatie in de toekomst alsnog instappen.

Kunnen ook niet-bewoners meedoen?

Ja, bij een collectieve zonnestroominstallatie volgens model 1 wordt gebruik gemaakt van de zogeheten postcoderoosregeling. Dat betekent dat niet alleen leden van de VvE maar ook iedereen in de buurt met dezelfde postcode en de direct aangrenzende postcodegebieden kunnen meedoen. Uitgangspunt is echter dat het zonnestroomdak in eerste instantie is bedoeld voor leden van de VvE. Zij krijgen dan ook voorrang bij de inschrijving.

Wanneer een installatie wordt gerealiseerd via SDE++ (**model 2**), wordt deze vaak zelf door de VvE gefinancierd. Het is echter ook mogelijk om niet-bewoners financieel te laten participeren. In ruil voor een jaarlijkse financiële vergoeding betalen zij dan (een deel van) de aanschafkosten van de zonnestroominstallatie.

Wie regelt het?

Samen met een energiecoöperatie uit de buurt realiseert Kennemer Energie van A tot Z de zonnestroominstallatie. Om alles ook administratief in goede banen te leiden, wordt bij model 1 (PCR) de gezamenlijke installatie ondergebracht bij een energiecoöperatie. Deze hoeft niet te worden opgericht; er zijn al coöperaties in Kennemerland waar men zich bij kan aansluiten.

Wie zonnestroomdelen aanschaft, wordt automatisch lid van de betreffende energiecoöperatie. Om de zonnestroom geleverd te krijgen, dienen de leden van de energiecoöperatie klant te zijn bij een energieleverancier die de postcoderoosregeling ondersteunt. Deze energieleverancier verrekent vervolgens de op het dak van de VvE opgewekte stroom via de energienota van de individuele leden.

Bij model 2 (SDE+) regelt Kennemer Energie de subsidieaanvraag, wordt de uitvraag en de bouw begeleid en de installatie conform de afspraken en grondig gecontroleerd aan de VvE opgeleverd.

Hoe zit het met verzekeringen en onderhoud?

Bij model 1 (PCR) zullen er tussen de VvE en de energiecoöperatie heldere afspraken worden gemaakt. Het ter beschikking stellen van het dak wordt via een opstal bij een notaris geregeld en de energiecoöperatie waarin de zonnestroominstallatie is ondergebracht, regelt de verzekeringen en het onderhoud van de installatie. De VvE krijgt er dus niet meer taken bij en heeft ook geen extra kosten.

De installatie staat ook geheel los van het gebouw VvE. Bij de plaatsing of onderhoudswerkzaamheden aan de installatie ondervinden de leden van de VvE hierdoor geen of slechts minimaal hinder.

Bij model 2 (SDE+) is de zonnestroominstallatie geheel in handen van de VvE. De VvE zal dan zelf reserveringen moeten maken voor de verzekering en het onderhoud van de installatie.

Wat gebeurt er als de installatie is afgeschreven?

Wanneer de zonnestroominstallatie die gebruik maakt van model 1 (PCR) aan het einde van zijn levensduur is (naar verwachting over 25 jaar), wordt deze van het dak verwijderd. De energiecoöperatie bouwt een reservering op om deze verwijderingskosten te dekken.

De VvE kan er ook voor kiezen om de installatie bijvoorbeeld na 15 jaar geheel over te nemen. Misschien dat de VvE tegen die tijd bezig is om het gebouw aardgasvrij te maken en dat er extra stroom nodig is voor een oplossing met warmtepompen of andere manieren van verwarmen.

Bij model 2 (SDE+) is de VvE vanaf het begin eigenaar van installatie. De SDE+ subsidie loopt weliswaar na 15 jaar af maar de gemiddelde levensduur van een zonnestroominstallatie ligt veel hoger waardoor deze in principe nog jaren stroom kan opwekken.

Wat is de postcoderoosregeling?

De postcoderoosregeling (PCR) – ook wel regeling verlaagd tarief geheten – is een speciale regeling die leden van energiecoöperaties gedurende 15 jaar vrijstelt van energiebelasting op hun gezamenlijk opgewekte hernieuwbare energie. Deze regeling geldt voor kleinverbruikers die samen eigenaar zijn van een energie productie-installatie en die in een zogenaamde postcoderoos rondom deze productie-installatie wonen.

Deze vrijstelling wordt toegepast op de persoonlijke energierekening van de leden, tot het eigen verbruik (maximaal 10.000 kWh per jaar). Leden hebben met deze regeling lagere energiekosten en ontvangen jaarlijks dividend van de energiecoöperatie. De energiecoöperatie heeft inkomsten van de verkochte stroom, bijvoorbeeld om verzekeringen en andere kosten te kunnen betalen.

Hoeveel collectieve zonnestroomdaken zijn er al in Kennemerland?

In Kennemerland zijn er al 9 collectieve zonnestroomdaken waarvan in totaal ruim 400 huishoudens schone zelf opgewekte energie krijgen. Hiervan maken er 8 gebruik van model 1 (PCR) en 1 van model 2 (SDE+). De komende jaren wordt hard gewerkt om dit aantal zonnestroomdaken te vergroten; o.a. door daken van VvE's en bedrijven van zonnepanelen te voorzien. Op deze manier willen we er samen voor zorgen dat we in 2030 een substantieel aandeel van energiebehoefte zelf op een duurzame manier kunnen invullen.

Wat kunnen we als VvE nog meer als het gaat om verduurzaming?

Ook VvE's zullen de komende jaren flink moeten investeren in de verdere verduurzaming van hun gebouwen. Dat leidt soms tot flinke spanningen binnen de VVE. Een collectief zonnestroomdak is een eerste en relatief eenvoudige stap om dit traject in te slaan.

De ervaring leert dat mensen die hieraan meedoen, eerder geneigd zijn om bijvoorbeeld energiebesparende maatregelen te nemen. Ook is een zonnestroominstallatie een goede eerste stap om samen met andere leden van de VvE te onderzoeken welke andere oplossingen er zijn om het comfort te verhogen en tegelijkertijd de energierekening te verlagen.

Wat is Kennemer Energie (KE)?

Kennemer Energie (KE) is een maatschappelijke onderneming, die zomer 2016 is ontstaan uit de samenwerking tussen de Haarlemse energiecoöperaties en de gemeente Haarlem. Het doel van KE is het gezamenlijk versnellen van de energietransitie door in de regio Kennemerland professioneel, verantwoord en op een voor vrijwilligers volhoudbare manier collectieve zonnestroomdaken te realiseren. Voor de startfase heeft KE een bijdrage van de gemeente Haarlem en een subsidie van Stichting Doen ontvangen.